

Datum
2020-05-11
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
HVO-2020-1249

Förslag till yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss om Utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad STK-2019-543

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden lämnar synpunkter och kommentarer kring bland annat påverkan på andra avvikelserapporteringsystem, finansiering och säkerställande av korrekt personuppgiftsbehandling.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens synpunkter på förslaget i remissen tar sin utgångspunkt i några av de aspekter som nämnden framförde i sitt yttrande om motionen som förelåg utredningen:

Behovet av en visselblåsarfunktion

Att utreda behovet av en visselblåsarfunktion närmare blir överflödigt eftersom utredningen klargör att *EU-direktivet om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten* (visselblåsardirektivet) ger Malmö stad en skyldighet att på sikt skapa rapporteringskanaler.

Positiv eller negativ påverkan på redan befintliga avvikelserapporteringsystem

Det framgår tydligt att visselblåsarfunktionen är tänkt att komplettera befintliga system, och att ”felskickade” rapporter ska hänvisas till rätt rapporteringssystem vilket nämnden anser är bra. Det är av högsta vikt att förekomsten av visselblåsarfunktionen inte inverkar negativt på den lagstadgade rapporteringsskyldigheten som råder inom exempelvis socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Visselblåsarfunktionen i praktiken

Att få funktionen att fungera ändamålsenligt i praktiken kommer att ta tid, vilket även utredningens omvärldsbevakning visar. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill gärna i det sammanhanget betona vikten av kommunikation i samband med införandet. Först och främst är det viktigt att påpeka att rapporteringsvägen normalt är via närmsta chef i alla typer

av misstankar eller kännedom om oegentligheter av olika slag. Kring funktionen bör särskilt fokus ligga på att kommunicera syfte och avgränsning samt svårigheten att vara anonym och att detta behöver formuleras på ett sätt så att alla medarbetare förstår. I det fall det är möjligt, exempelvis kring avgränsning, bör det ges exempel.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att det är viktigt att igen överväga vilken funktion på stadskontoret som är lämpligast att utreda höga chefer i organisationen.

Finansieringen av funktionen

Finansieringen av funktionen är inte tydlig i utredningen. En ungefärlig kostnad om 100 000 kronor nämns och stadskontoret föreslås få ansvaret för hanteringen av en visselblåsarfunktion. I och med detta förutsätter nämnden att kostnaden också läggs på kommunstyrelsens budget men ser gärna att det klargörs innan beslut. I utredningen framgår inte heller om någon form av IT-system ska upphandlas för ändamålet visselblåsarfunktion eller om kommunen är tänkt att använda någon redan befintlig kanal. Det är av vikt att det tydliggörs vilken väg som är tänkt att tas eftersom ett upphandlat system förväntas bidra till ytterligare kostnader. Finansieringen av dessa eventuella kostnader bör också förtydligas innan beslut.

Säkerställande att ett eventuellt IT-stöd lever upp till Malmö stads riktlinjer för informationssäkerhet, regler för arkivhantering och berörd offentlighet- och sekretesslagstiftning

Det är som nämnts inte tydligt om ett externt IT-system ska upphandlas och användas, men det förutsätts att ett eventuellt nytt system uppfyller krav för informationssäkerhet, personuppgiftsbehandling med mera.

I utredningen framkommer det resonemang kring hantering av personuppgiftsbehandling och hantering av sekretess som nämnden vill kommentera.

Avgränsningen för visselblåsarfunktionen motiveras främst med begränsningar i personuppgiftsbehandling: *”En visselblåsarfunktion bör vidare bland annat med hänsyn till dataskyddsregler begränsas till allvarigare oegentligheter och röra personer i ledande ställning.”* Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att detta behöver förtydligas. Det bör motiveras varför registrering av personuppgifter för avsedda yrkeskategorier (nyckelpersoner och chefer i ledande ställning) i just den här visselblåsarfunktionen anses *”nödvändig[t] för att utföra en uppgift av allmänt intresse”*.

Utifrån det avgränsade syftet behöver behandlingens lagliga grund fastställas. Förslagsvis bör samtliga delar av processen, i den mån det är möjligt i detta skede, laglighetsprövas/kartläggas i enlighet med den checklista som finns som bilaga till riktlinjer för behandling av personuppgifter i Malmö stad. I detta sammanhang behöver också den lagliga grunden samt hanteringen av personuppgifter för de personer som lämnar in anmälan till visselblåsarfunktionen och väljer att inte vara anonyma klargöras.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden efterfrågar också att det inför ett införande är tydligt hur stadskontoret ska hantera felskickade anmälningar som innehåller sekretess på ett säkert sätt utifrån informationssäkerhets- och dataskyddsperspektiv.

Ordförande

.....
Anders Rubin
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Gisela Öst
.....